Experiment Zinvolle Registratie (ZIRE)

Ziekenhuizen worstelen al enige tijd met het terugdringen van de registratielast. Registraties worden door artsen en verpleegkundigen niet altijd als zinvol ervaren voor het verbeteren van de kwaliteit van zorg, terwijl kwaliteitsverbetering het hoofddoel is van kwaliteitsregistraties. Experiment ZIRE is een uniek **experiment** waarin verpleegkundigen en artsen weer aan het stuur zitten en kwaliteitsregistraties hebben gereduceerd tot een kernset van zinvolle indicatoren. Dat wil zeggen indicatoren die van toegevoegde waarde zijn voor patiënten en daadwerkelijk gebruikt worden voor kwaliteitsverbeteringen. Dit is een samenvatting van experiment ZIRE. Voor meer informatie verwijzen we naar het rapport.

Opzet experiment

In het experiment hebben artsen, verpleegkundigen en patiënten samen een **kernset van zinvolle indicatoren** geformuleerd. De kernset bevat overwegend patiënt-gerapporteerde ervaringen (PREM) en uitkomsten (PROM).

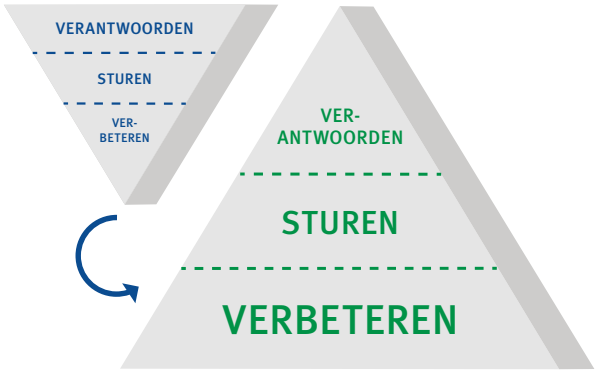

Overige registraties werden losgelaten om zo de balans te kunnen verleggen van registreren naar meer kwaliteitsverbeteringen. Wat wordt gemeten wordt één op één gebruikt om de patiëntenzorg te verbeteren. Ook zijn registratieprocessen efficiënter ingericht door aanpassing in het patiëntdossier en anderen dan zorgverleners te laten registreren.

Het experiment is uitgevoerd op de Intensive Care (IC) afdeling van het Radboudumc, het Oncologisch Centrum van Rijnstate en de afdeling Hematologie van het UMC Groningen. Het experiment is gestart in 2017 en liep tot december 2020.

Vragenlijsten, participerende observaties en interviews

Vragenlijsten
ingevuld door artsen en verpleegkundigen

Participerende observaties
21 artsen en verpleegkundigen zijn 14 dagen geobserveerd tijdens de zorg

Interviews
21 met artsen en verpleegkundigen en 33 met andere betrokkenen van de deelnemende ziekenhuizen en externe partijen

Bevindingen

VERMINDERING REGISTRATIELAST

minuten minder registratietijd

- Het werken met een eigen geformuleerde kernset van zinvolle indicatoren heeft geleid tot minder registratielast in de 3 deelnemende ziekenhuizen. Indicatoren werden door artsen en verpleegkundigen minder vaak als niet zinvol en onredelijk ervaren.
- Daarnaast is op de IC-afdeling van het Radboudumc de tijd besteed aan kwaliteitsregistraties gedaald met 24 minuten per dienst (van 55 naar 31 minuten) door het realiseren van volledige vrijstelling van alle verplichte interne en externe indicatoren. Klinisch leiderschap en bestuurlijke verantwoordelijkheid speelden hierbij een belangrijke rol.
- In Rijnstate en UMCG is geen volledige vrijstelling verkregen van extern verplichte indicatoren en daardoor is de registratietijd niet significant verminderd. In Rijnstate is derhalve de registratielast ook op andere onderdelen van het zorgproces verminderd.

WERKBELEVING

De resultaten laten zien dat onzinnige registraties een negatieve impact hebben op het werkplezier. Ondanks de vermindering van onzinnige registraties, is het werkplezier afgenomen ten tijde van het experiment door andere factoren, zoals reorganisaties en invoering van een nieuw EPD.

KWALITEITS-VERBETERINGEN

31% Van de **artsen en verpleegkundigen** voelen zich meer betrokken bij kwaliteitsverbeteringen.

50% Meer **kwaliteitsverbeteringen** op de afdeling.

Meer **patiëntgerichte** zorg door het gebruik van patiëntgerapporteerde uitkomsten (PROM) en ervaringen (PREM) en uitkomstinformatie in de zorg.

Meer **aandacht en tijd voor klinisch redeneren door verpleegkundigen** door het afschaffen van routinematig vinken van niet zinvolle kwaliteitsindicatoren.

Met de gepubliceerde uitkomsten op de kernset, ingezette verbeteracties en behaalde resultaten laten de deelnemende ziekenhuizen hun lerend vermogen zien. Deze openheid geeft andere ziekenhuizen informatie om de kwaliteit in hun organisatie te verbeteren.

Conclusie

Het werken met een eigen geformuleerde kernset van zinvolle indicatoren heeft geleid tot minder registratielast in de 3 deelnemende ziekenhuizen zonder dat de kwaliteit achteruitgaat. De effectiviteit van de kwaliteitsverbeteringen neemt juist toe doordat alle kwaliteitsmetingen 1 op 1 worden gebruikt. Met minder registraties lukt het om de balans te verleggen naar meer kwaliteitsverbetering.

Aanbevelingen

Hoe kom je tot zinvolle registratie?

1. Geef kwaliteit terug aan zorgverleners.
2. Formuleer een kernset van zinvolle indicatoren door zorgverleners en patiënten samen.
3. Durf registraties los te laten - er is meer niet verplicht dan je denkt.
4. Wees transparant over de uitkomsten van de kernset en ingezette verbeteracties om te leren en te verbeteren en vertrouwen te krijgen van alle betrokkenen.
5. Klinisch leiderschap is nodig om kwaliteit in de genen van alle medewerkers te krijgen.

Over het vervolg

Het experiment krijgt in 2021 een vervolg door uitbreiding naar de IC's van acht ziekenhuizen in Oost-Nederland. De doelstelling van het vervolgexperiment is om de kwaliteit van zorg in de regio te verbeteren met behulp van zinvolle registratie, het gezamenlijk leren en verbeteren op basis van de kernset en te bouwen aan vertrouwen tussen partijen. Het ZIRE regio-experiment is onderdeel van het NFU-programma Anders Verantwoorden.

Daarnaast is Rijnstate voornemens de methodiek van het experiment in overleg met externe partijen in het gehele ziekenhuis in te gaan invoeren. De afdeling Hematologie van het UMCG continueert de ingeslagen weg, waarbij het functioneren van de patiënt een belangrijke rol speelt om kwaliteit te verbeteren en de hele mens te zien.

MEER LEZEN?

Link naar het rapport:
https://nfukwaliteit.nl/pdf/Eindrapportage_ExperimentZIRE_DEF.pdf
Link naar Medisch Contact artikel over de kernset:
https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/registratielast-laat-de-teugels-vieren.htm
Link naar de internationale publicatie:
https://www.ijhpm.com/article_3846.html

Het experiment vond plaats onder auspiciën van het NFU-consortium Kwaliteit van Zorg en Zorginstituut Nederland

Zorginstituut Nederland
NFU NEDERLANDSE FEDERATIE VAN UMC'S CONSORTIUM KWALITEIT VAN ZORG
ZIRE